–Oplegnotitie–

Driehoek

Agendapunt X: Demonstraties

Vergadering:	**Driehoek 17 augustus 2020**
Agendapunt:	**Demonstraties**
Ingebracht door:	**Bestuur /OM / politie**
Behandelend ambtenaar:	[redacted]

Gevraagd besluit

1) In te stemmen met een verlenging van de lijn ten aanzien van risicovolle demonstraties op de Dam, die momenteel loopt tot 1 september 2020;

2) In te stemmen met het omwisselen van de 'gereserveerde' locaties met het oog op de vermeende gevoeligheden van enkele locaties voor de pro-Israël demonstranten.

Aanleiding en context

1) De huidige lijn ten aanzien van de Dam is bepaald tot 1 september aanstaande. Omdat het aantal COVID-19 besmettingen gestaag toeneemt en ook drukte in de stad toeneemt, niet in de minste plaats op de Dam, is het zaak om de lijn te verlengen. De Dam is daarbij bijzonder ingewikkeld om de RIVM maatregelen te handhaven, door het grote aantal aanlooproutes en de verschillende grote bezoekersstromen die elkaar kruisen.

2) Het plaatsvinden van pro-Palestina demonstraties op het Museumplein lokt tegendemonstraties van pro-Israël demonstraties uit. Omdat het merendeel van de Joodse instellingen zich in district Zuid bevindt, hindert het faciliteren van pro-Palestina demonstraties en handhaving van de lijn dat pro-Israël daar niet gelijktijdig kan demonstreren politie in het stadsdeel in de samenwerking met die instellingen. Om die reden verzoekt politie om een 'wissel' hoewel duidelijk is dat de dynamiek van 'elkaar opzoeken' daardoor waarschijnlijk niet zal worden doorbroken. De wissel behelst dat pro-Israël vanaf 1 september op het Museumplein kan demonstreren, en pro-Palestina op het Stoperaplein.

Korte bestuurlijke samenvatting

1) U wordt gevraagd de lijn om geen risicovolle demonstraties of manifestaties toe te laten op de Dam verlengen met drie maanden, tot 1 december 2020. De drukte in de stad neemt verder toe, en met name op de Dam, waar verschillende bezoekersstromen samenkomen en waar veel demonstraties voorkomen, kan de voorgeschreven 1,5m onderlinge afstand in het geding komen. Zoals bekend is de situatie in relatie tot COVID-19 momenteel

zorgwekkend. Mede om die reden is het verstandig om de maatregel op de relatief drukke Dam (o.a. looproute tussen Nieuwedijk en Kalverstraat) te verlengen.

2) Omdat pro-Israël en pro-Palestina demonstraties wegens onderlinge confrontaties en hoog oplopende sentimenten als risicovol worden gezien, mogen beide partijen momenteel niet op de Dam demonstreren. Om confrontaties en escalatie verder te voorkomen is in de driehoek van (datum) tevens het uitgangspunt bepaald dat beide groepen in beginsel niet tegelijkertijd op dezelfde locatie mogen demonstreren. Door de voorzitter van de Veiligheidsregio van Amsterdam-Amstelland is een aankondigingsbrief opgemaakt, welke gedateerd is op donderdag 9 juli 2020. Daarin heeft men besloten dat de pro-Israël demonstranten voortaan worden verwezen naar het Stoperaplein, en pro-Palestina demonstranten naar het Museumplein. Op die manier worden beide partijen gefaciliteerd om ongehinderd te kunnen demonstreren. Om het ongestoord demonstreren te faciliteren is daarbij aangegeven dat voor pro-Palestinademonstranten het Museumplein is 'gereserveerd' en dat pro-Israëldemonstranten mogen demonstreren bij de Stopera (waar zich bijvoorbeeld ook het Joods monument bevindt). Overigens mogen demonstraties nog steeds ook op andere locaties in de stad plaatsvinden, maar met deze constructie wordt geprobeerd om in ieder geval voor beide partijen een 'veilige haven' te creëren.
   Een doelstelling en modus operandi blijft echter het willen verstoren van de andere demonstratie, en dus blijven de partijen elkaar opzoeken. Pro-Israël demonstranten zijn derhalve regelmatig op het Museumplein te vinden, in de buurt van een pro-Palestina demonstratie. Zij worden daarop uiteraard door politie aangesproken en indien nodig verwijderd of aangehouden. Politie stuit daarbij op grote weerstand, waaronder scheldpartijen, filmen en online zetten van agenten, en beschuldigingen van antisemitisme. Deze situatie brengt de politiecollega's van basisteam Zuid-Buitenveldert in een lastige positie omdat er in Zuid veel Joodse bedrijven en instellingen gehuisvest zijn. Dit hindert ook de politie ook in hun contacten met Joodse instellingen. Om deze dynamiek tegen te gaan verzoekt politie de driehoek akkoord te gaan met het omwisselen van de 'gereserveerde demonstratielocaties' voor pro-Palestina en pro-Israël demonstraties.

Consequenties (personele, materiële en / of financiële risico's)

1) Onder risicovolle demonstraties kan onder meer kan worden verstaan:
   a. demonstraties met een risico voor de openbare orde, bijvoorbeeld door hevig sentiment of verwachte tegendemonstratie;
   b. demonstraties met het risico op grote spontane aanwas waardoor beheersbaarheid moeilijker wordt en anderhalve meter onderlinge afstand mogelijk in het geding komt;
   c. demonstraties met veel deelnemers, waardoor de anderhalve meter onderlinge afstand in het geding komt. Bij deze laatste categorie wordt geen maximumaantal deelnemers geformuleerd, aangezien het risico mede afhankelijk is van tijd en aard van de demonstratie. Op piekmomenten van drukte wordt door politie het aantal van 50 als indicatie gebruikt om ongehinderde doorstroom van overige

bezoekersstromen te garanderen. Tevens staan er vijftig semipermanente stippen op de Dam t.b.v. placering.

Door alleen risicoloze demonstraties toe te laten ontstaat meer ruimte op de Dam voor de overige bezoekersstromen, en is het risico op het niet kunnen houden van de 1,5 meter onderlinge afstand minder groot. Door het niet toestaan van risicovolle demonstraties op de Dam moet een aantal demonstraties per week worden doorverwezen naar een andere locatie. Voor grootschalige demonstraties geldt in de praktijk dat deze doorgaans worden doorverwezen naar het Museumplein. Daarmee is de regeldruk en de capaciteit van het wijkteam Zuid onder druk komen te staan.
Het niet toestaan van risicovolle demonstraties kan leiden tot een inperking van het demonstratierecht in de zin dat de Dam als symbolische locatie ontoegankelijk wordt voor sommige demonstraties. In de praktijk wordt hier door politie en gemeente rekening mee gehouden. Dit kan er wel toe leiden dat er bijvoorbeeld aanvullende voorschriften over aantal deelnemers worden opgelegd, zoals het beperken van omvang of niet mogen plaatsen van beeldmateriaal dat kan leiden tot opstoppingen door toeschouwers.

2) Het 'omdraaien' van de toegewezen demonstratielocaties kan mogelijk tot verwarring leiden. Ook is de inschatting niet dat de problematische dynamiek van partijen die elkaar tijdens demonstraties opzoeken en proberen te overstemmen door de wissel zal worden doorbroken. Het belangrijkste doel van de wissel is daarmee om de spanningen die de demonstraties met zich meebrengen niet te laten conflicteren met de overige werkzaamheden van basisteam Zuid-Buitenveldert, in het bijzonder daar waar het de contacten met Joodse instellingen betreft.

Besluitvormingsroute (historie en verdere behandeling)

Historie en verdere behandeling

Datum	Afgestemd in / met
05-08-2020	Subdriehoek

Meegezonden stukken

1. Overzicht verplaatste demonstraties pro-I / pro-P.
2. Sfeerbeeld Museumplein

Communicatie:

Indien er wordt ingestemd met verlenging en met het omwisselen van de toegewezen demonstratielocaties dan kan worden overwogen om de gekende demonstranten een kennisgevingsbrief aan te bieden.